

III Semester B.C.A/B.H.M. Degree Examination, March/April - 2022

SANSKRIT

Rajadharma in Shukraneeti and Swasthya Samrakshanam

Paper - III

(CBCS Semester Scheme Freshers 2019 and onwards)

Time : 3 Hours

Maximum Marks : 70

Instructions to Candidates:- 1) Answer in Sanskrit/ Kannada/ English.
2) Answer Question No.I in Sanskrit only.

J. समीचीनं उत्तरं चित्वा लिखत। (10×1=10)

ಸರಿಯಾದ ಉತ್ತರವನ್ನು ಆರಿಸಿ ಬರೆಯಿರಿ.

Choose and Write the correct answer.

- 1) पूर्वोदेवाः के? अ) सुराः आ) यक्षाः इ) असुराः ई) गन्धर्वाः

2) नृपस्य परमो धर्मः कः? अ) प्रजापालनम् आ) वनपालनम् इ) दुर्गपालनम् ई) यज्ञपालनम्

3) धर्मार्थकाममूलं शास्त्रं किम्? अ) पाकशास्त्रम् आ) नीतिशास्त्रम् इ) नाट्यशास्त्रं ई) गजशास्त्रम्

4) वेदाङ्गानि कति? अ) सप्त आ) पञ्च इ) षट् ई) अष्ट

5) असुराणां आचार्यः कः? अ) बृहस्पतिः आ) द्रोणाचार्यः इ) शुक्राचार्यः ई) कृपाचार्यः

6) पुरुषार्थः कति? अ) द्वौ आ) चत्वारः इ) पञ्च ई) दश

- 7) देवानां गुरुः कः?   अ) शुक्राचार्यः   आ) कृपाचार्यः   इ) बृहस्पतिः   ई) द्रोणाचार्यः
- 8) शुक्रनीतिः केन रचिता?   अ) मतुना   आ) याज्ञवल्क्येन   इ) शुक्राचार्येण   ई) कृपाचार्येण
- 9) शुक्राचार्यस्य पिता कः?   अ) भूगः   आ) रघुः   इ) विदुः   ई) भानुः
- 10) अर्थशास्त्रं केन रचितम्?   अ) भार्गवेण   आ) कौटिल्येन   इ) व्यासेन   ई) ब्राणभट्टेण

II. द्वयोः प्रबन्धस्त्रपेण उत्तरं लिखत।

(2×10=20)

योऽप्यदादर्थो एरडक्षे पूर्वोऽर्थोऽपदल्लि उत्तुरिश्च।

Write an essay on any two of the following.

- 1) शुक्रनीत्यनुसारेण राज्ञः कर्तव्यानि विवृणुत।
शुक्रनीतिय अनुसार राजन कर्तव्यगतिन्मू विवरिश्च।
Describe the duties of a king as per shukraneeti.
- 2) भारतीय धर्मशास्त्रमधिकृत्य प्रबन्धं लिखत।
भारतीय धर्मशास्त्रगतिन्मू कुरितु पूर्वोऽर्थं बर्तयित।
Write an essay about Bhartiya Dharmashastra.
- 3) शुक्रनीतेः द्वितीयाध्यायस्य सारांशं लिखत।
शुक्रनीतिय एरडने अध्यायोऽर्थांश्च नारांश्च बर्तयित।
Write the summary of second chapter in Shukraneeti.

III. त्रयाणां श्लोकानां अनुवादं कृत्वा विवृणुत।

(3×4=12)

योऽप्यदादर्थो मूरु श्लोकगतिन्मू अनुवादित विवरिश्च।

Translate and Explain any three verses.

- 1) अतः सदा नीतिशास्त्रमध्यसेद्यतो नृपः।
यद्विज्ञानान्त्रपाद्याश्च शत्रुजिल्लकरञ्जकाः॥

- 2) सर्वाभीष्टकरं नीतिशास्त्रं स्यात्सर्वसंगतम्।
अत्यावश्यं नृपस्यापि स सर्वेषां प्रभुयतः॥
- 3) राजदण्डभयाल्लोकः स्वरवधर्मपरो भवेत्।
यो हि स्वधर्मनिरतः स तेजस्वी भवेदिह॥
- 4) बुद्ध्या बलेन शौर्येण ततो नीत्यानुपालयन्।
प्रजाः सर्वाः प्रतिदिनमच्छिद्रे दण्डधृक् सदा॥
- 5) सात्त्विकं राजसं चैव ताप्तसं त्रिविधं तपः।
यादृक्तपतिहि योऽत्यर्थं तादृग् भक्ति वै नृपः॥

(2×4=8)

IV. वाक्यद्वयं ससन्दर्भं विवृणुत।

એરદુ વાક્યુગંડન્નુ સંદર્ભનું સહીત વિચારિનો.

Annotate any two of the following.

- 1) यत्र नीतिबले चोभे तत्र श्री सर्वतो मुखी।
- 2) शतलक्षश्लोकमिदं नीतिशास्त्रमथोक्तवान्।
- 3) यष्टा च सर्वयज्ञानां नेता शत्रुगणस्य च।
- 4) दुष्टनिग्रहणं नित्यं न नीत्याऽतो विना ह्युभे।

(1×10=10)

V. a) एकमधिकृत्य प्रबन्धं लिखत।

योगदादर्श २०दक्षु पृष्ठ०८वन्नु उर्देयीर.

Write an essay on any one of the following.

- 1) योगशास्त्रे अष्टाङ्गयोगस्य वैशिष्ट्यं लिखत।

योगशास्त्रदली अष्टाङ्ग योगद वैशिष्ट्यवन्नु कुरितु उर्देयीर.

Write an essay on the Importance of ashtanga yoga in yoga philosophy.

(4)

36305

2) रक्ताशयसंरक्षणे, आहारस्य प्रामुख्यं विशदयता।

अर्द्धेण सूरक्षितं यदी आकारद घुम्हुम्हन्नु विवरितो.

Explain the importance of food in protection of health.

b) दृष्टोः लघुटिप्पणीं लिखत। (2×5=10)

एवं अपेक्षित उत्तरां छप्पने बरेंगीरि.

Write short note on any two of the following.

1) शीचम्।

2) अरिषङ्गवर्गः।

3) जलपानम्।

4) प्राणायामः।
